

Súd: Najvyšší správny súd SR
Spisová značka: 6Ssk/73/2021
Identifikačné číslo súdneho spisu: 3020200150
Dátum vydania rozhodnutia: 21. 09. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Viola Takáčová
ECLI: ECLI:SK:NSSSR:2022:3020200150.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Najvyšší správny súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Violy Takáčovej, PhD. a členov senátu JUDr. Zdenky Reisenauerovej a JUDr. Michala Matulníka, PhD. (sudca spravodajca), v právnej veci žalobcu: U. M., narodený X. X. XXXX, bytom T. O. XXX/X, F., proti žalovanému: Generálnemu riaditeľovi Sociálnej poisťovne, so sídlom v Bratislave, Ul. 29. augusta č. 8-10, o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovaného z 2. apríla 2020, Číslo: XXXXXXXXXXXX, o kasačnej sťažnosti žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Trenčíne zo 7. júla 2021, č. k. 26Sa/2/2021-20, t a k t o

rozhodol:

Najvyšší správny súd Slovenskej republiky kasačnú sťažnosť žalobcu z a m i e t a .

Účastníkom nárok na náhradu trov kasačného konania n e p r i z n á v a .

odôvodnenie:

I.

1. Krajský súd v Trenčíne (ďalej len „krajský súd“) kasačnou sťažnosťou napadnutým rozsudkom zo 7. júla 2021, č. k. 26Sa/2/2021-20 postupom podľa § 190 zákona č. 162/2015 Z. z. Správny súdny poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „SSP“ alebo „Správny súdny poriadok“) zamietol žalobu, ktorou sa žalobca domáhal preskúmania zákonnosti postupu a rozhodnutia generálneho riaditeľa žalovanej z 2. apríla 2020, Číslo: XXXXXXXXXXXX, ktorým tento postupom podľa § 218 ods. 2 zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení v rozhodnom znení (ďalej len „zákon č. 461/2003 Z. z.“) zamietol v celom rozsahu odvolanie žalobcu a potvrdil prvostupňové správne rozhodnutie Sociálnej poisťovne, ústredie zo 16. septembra 2019 (ďalej len „prvostupňové rozhodnutie“), Číslo: XXXXXXXXXXXX. Prvostupňovým rozhodnutím prvostupňový správny orgán postupom podľa § 70 ods. 1 a § 71 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z. z. zamietol žiadosť žalobcu o invalidný dôchodok z 18. júla 2019.

2. Krajský súd zákonnosť preskúmaného rozhodnutia preskúmal najmä v intenciách ustanovenia § 71 ods. 1 a § 153 ods. 5 zákona č. 461/2003 Z. z. a v režime stanovenom Správnym súdnym poriadkom a dospel k záveru o nedôvodnosti podanej žaloby.

3. Krajský súd v predmetnej veci rozhodoval už druhýkrát, keď vo veci bolo krajským súdom skôr rozhodnuté rozsudkom č. k. 26Sa/1/2020-40 zo dňa 26. augusta 2020 (ďalej len „skorší rozsudok“). Skorším rozsudkom krajský súd žalobu žalobcu zamietol, avšak Najvyšší súd Slovenskej republiky, na základe žalobcom podanej kasačnej sťažnosti, svojím rozsudkom sp. zn. 7Sk/1/2021 zo dňa 21. apríla 2021 skorší rozsudok zrušil a vec vrátil krajskému súdu na ďalšie konanie. Najvyšší súd Slovenskej republiky krajskému súdu vytkol skutočnosť, že vo veci rozhodol bez toho, aby sa oboznámil s obsahom posudkového spisu; dôvodiac, že v konaní o invalidný dôchodok je zásadným podkladom

pre rozhodnutie okrem dávkového spisu i posudkový spis, keďže sú v ňom založené všetky relevantné listiny zaznamenávajúce postup posudkových lekárov.

4. Krajský súd, rešpektujúc rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (opísané v predchádzajúcom bode), si vyžiadal príslušný posudkový spis žalobcu a po oboznámení sa s jeho obsahom rozhodol tak, ako je uvedené v bode 1 tohto rozhodnutia vyššie.

5. Krajský súd mal preukázané, že správne orgány pri posúdení zdravotného stavu žalobcu vychádzali z prepúšťacích správ z hospitalizácie žalobcu na traumatologickom oddelení NsP Bojnice (v obdobiach 20. júla 2017 až 27. júla 2017; 4. augusta 2017 až 9. augusta 2017; 13. augusta 2017 až 17. augusta 2017), z prepúšťacej správy z hospitalizácie žalobcu na oddelení dlhodobo chorých NsP Bojnice (v období 8. augusta 2018 až 22. augusta 2018), z prepúšťacej správy z hospitalizácie v kúpeľoch Piešťany (v období od 28. apríla 2019 až 26. mája 2019), z lekárskej správy z psychologického vyšetrenia z 27. mája 2019, z lekárskej správy z neurologického vyšetrenia zo 17. októbra 2019, z lekárskej správy z traumatologického vyšetrenia z 15. novembra 2019, z lekárskej správy zo psychiatrického vyšetrenia z 25. novembra 2019 a z lekárskej správy z ortopedického vyšetrenia z 15. januára 2020. Krajský súd dospel k záveru, že správne orgány skutkový stav uvedený vo vyššie vymenovaných správach správne subsumovali pod príslušné zákonné ustanovenia a rozhodli vo veci spôsobom súladným so zákonom. Konštatoval, že záver správnych orgánov, že žalobca má pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť v rozsahu 40 % (ergo nespĺňa podmienky invalidity), je opodstatnený, pričom zdravotný stav žalobcu bol opakovane posudzovaný posudkovým lekárom pobočky Sociálnej poisťovne, resp. posudkovým lekárom Sociálnej poisťovne, ústredia. Odvolávajúc sa na ustanovenie § 190 SSP krajský súd uzavrel, že žaloba žalobcu nebola dôvodná, a preto ju zamietol. O trovách konania rozhodol krajský súd s odkazom na ustanovenie § 168 SSP tak, že ich náhradu žalovanému nepriznal.

II.

6. Proti rozsudku krajského súdu podal žalobca v zákonnej lehote kasačnú sťažnosť.

7. S rozsudkom krajského súdu (ktorý žalobca v kasačnej sťažnosti označil spisovou značkou a uviedol, kedy mu tento bol doručený) vyjadril žalobca nesúhlas, pričom tento nesúhlas zdôvodnil (i) jednak citáciou ustanovení čl. 39 Ústavy Slovenskej republiky, čl. 30 ústavného zákona č. 23/1991 Zb., ktorým sa uvádza LISTINA ZÁKLADNÝCH PRÁV A SLOBÔD ako ústavný zákon Federálneho zhromaždenia Českej a Slovenskej Federatívnej Republiky, čl. 34 Charty základných práv Európskej únie a § 71 zákona č. 461/2003 Z. z.; (ii) jednak tvrdením, že „Ako vidíte z horeuvedených zákonov je zjavné, že tieto všetky zákony porušila Sociálna poisťovňa." a tvrdením, že „Ako som už predtým písal, moje zdravotné poškodenie je vyššie, ako píše Sociálna poisťovňa." Ku kasačnej sťažnosti žalobca (bez ďalšieho) pripojil dokument označený ako „Odborný posudok o invalidite" vyhotovený dňa 13. júna 2011 MUDr. X. I., výrok ktorého je „Nie je invalidný podľa § 71 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení, lebo pre dlhodobo nepriaznivý zdravotný stav nemá pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť o viac ako 40% v porovnaní so zdravou fyzickou osobou.". Predmetný odborný posudok žalobca v kasačnej sťažnosti žiadnym spôsobom nez zmienil, nekomentoval ani nevysvetlil jeho relevanciu.

8. Žalovaný sa ku kasačnej sťažnosti, ktorá mu bola doručená dňa 28. októbra 2021, v krajských súdom stanovenej lehote nevyjadril.

III.

9. Najvyšší správny súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší správny súd") ako súd kasačný (§ 11 písm. h/ SSP) preskúmal kasačnú sťažnosť postupom bez nariadenia pojednávania podľa § 455 SSP a po jej preskúmaní dospel k záveru, že kasačná sťažnosť nie je dôvodná.

10. Predmetom kasačného konania v predmetnej veci je rozsudok krajského súdu, ktorým tento zamietol správnu žalobu, ktorou sa žalobca domáhal preskúmania zákonnosti postupu a rozhodnutia generálneho riaditeľa Sociálnej poisťovne z 2. apríla 2020, Číslo: XXXXXXXXXXXX, ktorým tento postupom podľa § 218 ods. 2 zákona č. 461/2003 Z. z. zamietol v celom rozsahu odvolanie žalobcu a potvrdil prvostupňové správne rozhodnutie z 18. júla 2019, Číslo: XXXXXXXXXXXX. Uvedeným rozhodnutím prvostupňový

správny orgán postupom podľa § 70 ods. 1 a § 71 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z. z. zamietol žiadosť žalobcu o invalidný dôchodok z 18. júla 2019.

11. Najvyšší správny súd mal z obsahu súdneho spisu, ktorého súčasťou tvoril pripojený dávkový a predovšetkým posudkový spis preukázané, že

- žalobca požiadal o invalidný dôchodok na predpísanom tlačive 18. júla 2019 (žiadosť spísaná 18. júla 2019, invalidný dôchodok žiadal priznať od 9. januára 2019);

- rozhodnutím zo 16. septembra 2019, Číslo: XXXXXXXXXXXX prvostupňový správny orgán (Sociálna poisťovňa, ústredie) postupom podľa § 70 ods. 1 a § 71 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z. z. žiadosť žalobcu o invalidný dôchodok z 18. júla 2019 zamietol;

- prvostupňový správny orgán svoje rozhodnutie odôvodnil primárne tým, že podľa posudku posudkového lekára sociálneho poistenia pobočky Sociálnej poisťovne, Prievidza z 18. júla 2019 žalobca nie je invalidný, lebo pre dlhodobu nepriaznivý zdravotný stav nemá pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť o viac ako 40 % v porovnaní so zdravou fyzickou osobou;

- posudkový lekár sociálneho poistenia pobočky Sociálnej poisťovne, Prievidza v odbornom posudku o invalidite z 18. júla 2019 svoj vyššie uvedený záver odôvodnil tým, že žalobca „...utrpel v júli 2018 úraz pri páde z výšky. Bol hospitalizovaný na Traumatologickom oddelení v Bojniciach, pričom CT verifikovaná zlomenina horného ramienka lonovej kosti vpravo a dvojnásobná zlomenina dolného ramienka lon. kosti vpravo, zároveň bola zistená zlomenina ventrálnej časti acetabula vpravo s viacerými lomnými líniami, ktoré pokračovali na ramienko os pubis a dorzálne na os ilium k dolnému pólu bola liečená konzervatívne s následnou rehabilitáciou a absolvovaním kúpeľnej liečby. Posledné kontrolné vyšetrenia - traumatologické a rehabilitačné - nepokazujú na výraznejšie poškodenie hybnosti pravej dolnej končatiny (hybnosť v pravom bedre je voľná, nie sú prítomné znaky bolesti). Napriek tomu pretrváva pri chôdzi po rovnom teréne i po kratšej vzdialenosti bolestivosť a chôdza je možná s oporou fr. barle. Zlomeniny lonovej kosti sú zhojené v dobrom postavení. Vzhľadom k pretrvávaniu bolestivosti pri chôdzi, obmedzeniu hybnosti pravého bedra a novozisteným bolestiam v oblasti driekovej chrbtice, je stav po zlomenine lonovej kosti rozhodujúcim z posudkového hľadiska s mierou poklesu na dolnej hranici normy vzhľadom k odborným nálezom. Celkový zdravotný stav zhoršuje aj mierne obmedzenie hybnosti pravého zápästného zhybu - na toto ochorenie navyšujem 10 %. Celková miera poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť je t. č. 40 % - invalidita nevznikla.".

- proti prvostupňovému správne rozhodnutiu sa žalobca podaním zo 4. októbra 2019 označeným ako „Odvolanie“ odvolal, pričom toto svoje podanie v podstatnom (čo do vecnej argumentácie) odôvodnil tým, že „K tým 40%, ste zabudli pripočítať 20%, čo ste mi dali, keď som pred rokmi žiadal o invalidný dôchodok na ruku, ktorá mi vyskakuje v rameni a musím nosiť ortézu, aby mi ju udržala na mieste, aby mi nevyskakovala. Mám železo v ľavom zápästí, na spevnenie zápästia a mám problémy v nej ťažké veci držať. Keď budem tam počítať 10%, čo by som mal dostať podľa tabuliek, spolu by to bolo 70%. Aj keby mi hneď zoberiete 10% tak by to bolo 60%.".

- odvolanie žalobcu generálny riaditeľ Sociálnej poisťovne ako odvolací správny orgán podľa § 215 ods. 4 zákona č. 461/2003 Z. z. rozhodnutím vydaným dňa 2. apríla 2020 pod číslom XXXXXXXXXXXX zamietol v celom rozsahu a potvrdil prvostupňové správne rozhodnutie;

- žalovaný svoje rozhodnutie vecne odôvodnil skutočnosťami uvedenými v lekárskej správe posudkového lekára Sociálnej poisťovne, ústredie zo dňa 15. januára 2020 a odborného lekárskeho posudku z toho istého dňa konštatujúc, že v odvolacom konaní bolo preukázané, že žalobca pre dlhodobu nepriaznivý zdravotný stav, nemá pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť o viac ako 40 % v porovnaní so zdravou fyzickou osobou, nie je invalidný a nespĺňa zákonné podmienky stanovené v § 70 ods. 1 a § 71 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z. z. Zohľadnil taktiež skutočnosť, že v priebehu odvolacieho konania žalobca dodatočne predložil psychiatrické vyšetrenie zo dňa 30. januára 2020, dospel však k záveru, že (keďže podľa psychiatrického vyšetrenia ide o krátkodobú anamnézu duševných príznakov a posudzovaný stav je u žalobcu spôsobený reaktívne, na základe stresogénnej situácie) nie sú prítomné príznaky závažnej duševnej poruchy a neboli ani vyčerpané možnosti liečby a preto nemá uvedený nález vplyv na odborný posudok o invalidite zo dňa 15. januára 2020;

- posudkový lekár v odbornom posudku o invalidite z 15. januára 2020 vychádzal z prepúšťacích správ z hospitalizácie žalobcu na traumatologickom oddelení NsP Bojnice (v obdobiach 20. júla 2017 až 27. júla 2017; 4. augusta 2017 až 9. augusta 2017; 13. augusta 2017 až 17. augusta 2017), z prepúšťacej správy z hospitalizácie žalobcu na oddelení dlhodobo chorých NsP Bojnice (v období 8. augusta 2018 až 22. augusta 2018), z prepúšťacej správy z hospitalizácie v kúpeľoch Piešťany (v období od 28. apríla 2019 až 26. mája 2019), z lekárskej správy z psychologického vyšetrenia z 27. mája 2019 (PhDr. P.), z lekárskej správy z neurologického vyšetrenia zo 17. októbra 2019 (MUDr. O.), z lekárskej správy z traumatologického vyšetrenia z 15. novembra 2019 (MUDr. Č.), z lekárskej správy zo psychiatrického vyšetrenia z 25. novembra 2019 (MUDr. M.) a z lekárskej správy z ortopedického vyšetrenia z 15. januára 2020 (MUDr. W.). Svoj vyššie uvedený záver odôvodnil tým, že „... Vzhľadom na viaceré zlomeniny sa prikláňame k stredne ťažkej poruche funkcie. Tomuto rozhodujúcemu zdravotnému postihnutiu prislúcha miera poklesu 30% čo je vzhľadom na mierne príznaky dolná hranica rozpätia. Na ostatné zdravotné poruchy je základná miera zvýšená o 10% na výslednú mieru poklesu 40%. V súčasnosti zdravotný stav nepodmieňuje invaliditu.“.

- žalobca následne rozhodnutie generálneho riaditeľa Sociálnej poisťovne napadol správnu žalobou; krajský súd rozsudkom z 26. augusta 2020, sp. zn. 26Sa/1/2020-40 správnu žalobu zamietol. Krajský súd v podstatnom dôvodil, že zdravotný stav žalobcu bol opakovane posudzovaný posudkovými lekármi, a to s rovnakým záverom, že pokles schopnosti žalobcu vykonávať zárobkovú činnosť je 40 %, čo s odkazom na ustanovenie § 153 ods. 5 a § 71 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z. z. nepredstavuje invaliditu. Najvyšší súd Slovenskej republiky, na základe žalobcom podanej kasačnej sťažnosti, svojím rozsudkom sp. zn. 7Sk/1/2021 zo dňa 21. apríla 2021 tento rozsudok krajského súdu zrušil a vec vrátil krajskému súdu na ďalšie konanie (vytýkajúc krajskému súdu skutočnosť, že vo veci rozhodol bez toho, aby sa oboznámil s obsahom posudkového spisu);

- krajský súd následne vo veci rozhodol kasačnou sťažnosťou napadnutým rozsudkom tak, ako je uvedené v tomto rozhodnutí vyššie.

12. Najvyšší správny súd vo vzťahu k napadnutému rozsudku krajského súdu a vo vzťahu k obsahu súdneho, ako aj primárne pripojeného posudkového spisu dospel k záveru, že správne orgány postupovali správne, keď na podklade lekárskeho posudku vyhotoveného posudkovými lekármi sociálneho poistenia na oboch stupňoch pristúpili k zamietnutiu žiadosti žalobcu o invalidný dôchodok. Na strane žalobcu nebol objektívne preukázaný pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť o viac ako 40 % v porovnaní so zdravou fyzickou osobou (§ 71 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z. z.).

13. V tejto súvislosti najvyšší správny súd konštatuje, že posudzovanie zdravotného stavu fyzickej osoby a tým aj súvisiaceho zostatkového pracovného potenciálu je vecou výlučne odbornou - medicínskou, na ktoré súd nemá potrebné odborné znalosti. Vo veciach dôchodkového poistenia zdravotný stav a pracovnú schopnosť občanov posudzuje Sociálna poisťovňa vo forme lekárskej posudkovej činnosti pri výkone sociálneho poistenia (§ 153 ods. 1 písm. b/ v spojení s § 153 ods. 3 písm. a/ zákona č. 461/2003 Z. z.) s tým, že konkrétne túto činnosť vykonáva posudkový lekár sociálneho poistenia príslušnej pobočky a posudkový lekár sociálneho poistenia ústredia (§ 153 ods. 5 citovaného zákona). Výsledkom posudkovej činnosti je záver posudkového lekára o tom, či konkrétna fyzická osoba je, alebo nie je invalidná s určenou mierou poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť s tým, že táto miera poklesu sa určuje v percentách podľa druhu zdravotného postihnutia, ktoré je rozhodujúcou príčinou dlhodobo nepriaznivého zdravotného stavu, a so zreteľom na závažnosť ostatných zdravotných postihnutí. Závery posudkového lekára sú zachytené v lekárskej správe, súčasťou ktorej je odborný lekársky posudok vrátane jeho odôvodnenia, v ktorom posudkový lekár objasňuje a odôvodňuje všetky skutočnosti, na základe ktorých pristúpil k prijatiu konkrétneho záveru. Tento posudok je teda v konaní pred správnym súdom kľúčovým dôkazom, na ktorý je súd (vzhľadom na absenciu odbornej - medicínskej erudovanosti) odkázaný, a preto je nutné klásť dôraz na jeho jednoznačnosť, úplnosť, určitosť a presvedčivosť. Tieto kritériá však spĺňa len taký posudok, v ktorom sa posudkový lekár riadne vysporiada so všetkými rozhodnými a pre danú vec relevantnými skutočnosťami, prihliadne pritom k účastníkom konania udávaným ťažkostiam a svoje posudkové závery náležite odôvodní.

14. Najvyšší správny súd konštatuje, že posudkoví lekári sociálneho poistenia v konaní predchádzajúcom vydaniu napadnutého rozhodnutia na základe predložených odborných lekárskeho

nálezov a vlastného vyšetrenia vyhodnotili, že u žalobcu nie je daný dôvod na zvýšenie percentuálnej miery poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť, prípadne zmenu rozhodujúceho zdravotného postihnutia a tým aj zvýšenie percentuálnej miery poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť tak, ako to požaduje žalobca. Najvyšší správny súd ďalej zdôrazňuje, že nemôže sám posudzovať odborné otázky medicínskeho charakteru, ktoré sú podkladom pre stanovenie miery poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť pre účely invalidity, musí rovnako ako žalovaná vychádzať z lekárskeho posudku, kde posudzuje presvedčivosť ich záverov s prihliadnutím na všetky okolnosti, najmä aj s prihliadnutím na námietky žiadateľa o invalidný dôchodok.

15. Vzhľadom na vyššie uvedené, s prihliadnutím na obsah dávkového, ale najmä posudkového spisu, ako aj na skutočnosti tvrdené žalobcom v kasačnej sťažnosti, najvyšší správny súd neidentifikoval v činnosti a záveroch posudkových lekárov a následne v postupe a rozhodnutiach správnych orgánov také porušenia, ktoré by ho mohli viesť k úvahám o tom, že by zdravotný stav žalobcu nebol zhodnotený úplne a objektívne, resp. že by závery o rozhodujúcom zdravotnom postihnutí a miere poklesu schopnosti žalobcu vykonávať zárobkovú činnosť neboli riadne, logicky a presvedčivo odôvodnené. Najvyšší správny súd dospel k záveru, že u žalobcu za tohto stavu nie sú splnené podmienky pre vyhoviecie jeho žiadosti o invalidný dôchodok. Má za to, že posudkový lekár sa v dostatočnom rozsahu vyrovnal so všetkými relevantnými skutočnosťami, z obsahu príslušného posudku je zrejmá jeho úvaha, na základe ktorej dospel k určenie rozhodujúceho zdravotného postihnutia a k nemu prislúchajúcej miere poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť.

16. Uvedeným rozhodnutím žalovanej a súdu však nie je dotknuté právo žalobcu podať si novú žiadosť o invalidný dôchodok, a to na základe nových lekárskeho správ o vyšetrení jeho zdravotného stavu.

17. Z vyššie uvedených dôvodov najvyšší správny súd nepovažoval kasačnú sťažnosť žalobcu za dôvodnú, a preto ju podľa § 461 SSP zamietol.

18. O náhrade trov kasačného konania rozhodol najvyšší správny súd tak, že žalobcovi, ktorý v tomto konaní úspech nemal, ich náhradu nepriznal (§ 467 ods. 1 SSP v spojení s § 167 ods. 1 SSP) a žalovanej ich nepriznal, lebo to nemožno spravodlivo požadovať (§ 467 ods. 1 SSP v spojení s § 168 veta prvá SSP).

19. Toto rozhodnutie prijal najvyšší správny súd v senáte pomerom hlasov 3:0 (§ 139 ods. 4 veta prvá SSP).

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku n i e j e prípustný opravný prostriedok.